

18 mei 2025

WIE BEN IK? – ONZE IDENTITEIT IN CHRISTUS

Filippenzen 3, vers 1 t/m 11

Wie ben jij? Wie bent u? Over die vraag gaat het in deze preek. En met deze vraag blijven wij niet aan de oppervlakte, want ik bedoel niet: wat is je naam, hoe oud ben je? We steken een niveau dieper af: wie bent u, wie ben jij ten diepste? (...) We gaan vanmorgen met elkaar zoeken naar een antwoord. En ik heb goede hoop dat wij iets moois gaan vinden. Maar zoals ik al zei: we blijven niet aan de oppervlakte, want je kunt de vraag wie je ten diepste bent al te gemakkelijk met christelijke antwoorden dichtsmeren, maar aan zulke Quick fix-antwoorden heb je niets. Als jongere niet en als oudere ook niet.

Wie ben ik ten diepste? Dat is een vraag die je leven lang meegaat, een vraag die ook steeds weer terugkomt, want soms blijken oude antwoorden niet meer te kloppen en moeten nieuwe woorden worden gevonden om je diepste ik te verwoorden. Dat heb je al als kind. Als een kind zegt 'ik speel niet meer met poppen', dan betekent dat niet gewoon dat ze tegenwoordig ander speelgoed leuker vindt, nee, je bent in een nieuwe fase terechtgekomen. Je speelt anders, je voelt anders, je denkt anders.

Maar ook als je ouder geworden bent, moet je steeds een antwoord vinden op de vraag wie je bent. Want: wie ben je, als je bent gestopt met werken en je waardering en je zin niet meer uit het werk te halen zijn? En wie ben je zonder partner, als je alleen bent komen te staan? Of als je misschien nog ouder bent geworden en je steeds meer geholpen moet worden: 'wie ben ik nog?' Of, zoals deze week een van onze ouderen zei die een operatie moet ondergaan: 'de artsen moeten eerst even overleggen of ik het nog waard ben.'

Maar ik sla nu de tussengeneraties over, maar misschien is voor onze jongeren en jongvolwassenen de vraag 'wie ben ik?' nog wel het lastigste te beantwoorden. Soms is het echt een zoektocht. Wat is de zin van het leven? (Zeker gezien alle dreiging en onzekerheid die in het nieuws komt.) ... Wat is vriendschap? Wat is vertrouwen? Wat is genieten? Wat wil ik eigenlijk überhaupt? Bij wie wil ik horen? Hoe word ik eigenlijk door anderen gezien, hoe kom ik over? Wat verwacht men van mij? Hoe moet ik omgaan met de dingen die ik niet kan veranderen in of aan mijzelf? Wat is mijn seksuele identiteit? En voor alle soorten vragen zijn tal van opties, want: alles kan. *Jij* moet kiezen. En... je moet er *zelf* wat van zien te maken, want anderen doen dat niet voor je. En nog iets: al die antwoorden die je op deze vragen nu bedenkt voor jezelf, zijn tijdelijk, want het kan zo maar weer anders zijn. Hoe moet je in die enorme overvloed aan vragen en alle mogelijke antwoorden iets zien op te bouwen van een 'eigen ik', wat dat dan ook mag zijn?

Nu, ik denk dat Paulus ons kan helpen. Dat hij jou, u kan helpen in welke levensfase wij ons ook bevinden. Paulus wil heel graag vertellen welke crisis hij is doorgegaan, wat betreft zijn eigen identiteitsontwikkeling. Hij vertelt dat graag, omdat hij wil waarschuwen hoe het bij hem fout is gegaan en hoe hij nu ook bij anderen ziet dat dit gevaar aanwezig is. Even een paar zinnen uitleg over wat Paulus schrijft en dan gaan wij weer terug naar onszelf:

Paulus wilde waarschuwen voor 'de honden, de slechte arbeiders, de versnijdenis', zo zegt hij. Vers 2 'Let op de honden, let op de slechte arbeiders, let op de versnijdenis.' Paulus waarschuwt de gemeente van Filippi met deze heel stevige woorden voor sommige joodse christenen die menen dat je bij God nog aan bepaalde criteria moet voldoen, bijvoorbeeld dat je besneden moet worden als je bij God wilt horen. Paulus is helemaal niet tegen de besnijdenis of tegen bepaalde voedselwetten of wat dan ook, maar als deze worden voorgesteld als iets waardoor jij een ware gelovige zou kunnen zijn, dan is dat zo slecht. 'Versnijdenis' noemt Paulus daarom de besnijdenis. Het is gewoon een vermindering van je lichaam, meer niet, als je denkt dat je daardoor een betere gelovige bent. En die 'ware vromen'? *Slechte werkers* zijn het, terwijl ze het zoveel over hun goede werken hebben. Ja, honden. Onreine dieren, waar je uit de weg voor moet gaan. Zo!

Het is wel verklaarbaar dat Paulus met gestrekt been erin gaat, want dit was zo ongeveer precies de valkuil waar hij zelf was ingestapt. Paulus' identiteit was in het verleden opgebouwd uit een heel aantal dingen waar mensen uit zijn omgeving veel respect voor hadden. Paulus begint met het opsommen van zijn identiteitskenmerken, zijn eigenschappen – en als hij dat zo doet, dan doet hij dat op

een manier die ze in de stad Filippi wel kenden. Want: in de Romeins-georiënteerde stad Filippi was men erg gesteld op eer en aanzien en waren lijsten in omloop met eervolle opsommingen van de bijzonderheden en uitzonderlijkheden van personen. Nu, Paulus heeft ook zijn lijstje met eervolle vermeldingen paraat. Hij kan zich meten met de joodse christenen die met al hun opgestelde criteria voor een echte gelovige. Paulus somt op (vers 5): *ik ben besneden op de achtste dag*. De besnijdenis: het kenmerk dat men bij het verbond van God hoort. Besneden, Paulus dus ook. *Uit het geslacht van Israël*. Lid van het uitverkoren volk van God dus. *Uit de stam Benjamin*. Een Hebreeër uit de Hebreeën. Met dat laatste geeft Paulus aan dat hij ook de Hebreeuwse taal machtig is, dat hij dus ook echt een traditionele jood is. Paulus gaat nog verder met zichzelf te omschrijven: een Farizeeër. Een vervolger van de christenen. Onberispelijk wat betreft zijn gehoorzaamheid aan de Wet van God. Nu, als u heeft meegeteld: zeven kenmerken somt Paulus hier op. Zeven, een volmaakt getal in de Bijbel: *dit is mijn identiteit*... Geweest. Dit was ik. Dit was ik zoals ik wilde zijn. ... Maar God dacht hier totaal anders over. Want toen Paulus door de opgestane Heer, de Heere Jezus werd geroepen, toen werd alles anders. Zijn geloof werd totaal anders, want: Jezus Die Paulus zo had verafschuwd, Jezus was vanaf nu voor Paulus zijn Alles, zijn Redder, Zijn Heer, Zijn Meester,

Zijn Bevrijder. En alles waar Paulus zijn identiteit mee had opgebouwd en uitgebouwd, dat was vanaf nu alleen maar verlies, hij had er echt helemaal niets meer aan.

Voordat ik het over uw en jouw en mijn identiteit ga hebben: kun je begrijpen waarom deze geloofsverandering voor Paulus werkelijk alles van zijn identiteit heeft veranderd? Waarom dat geloof in Jezus het voor Paulus zo sterk heeft veranderd in hoe hij naar zichzelf keek en hoe hij zichzelf beleefde en wilde zien? *Jezus was zo ontzettend mooi en bijzonder*, dat was het. Jezus: God Die tot ons is gekomen. God Die alle liefde heeft gegeven, tot in die afschuwelijke kruisdood. Die Jezus trok gewoon alle aandacht bij Paulus zelf vandaan... Zo vol van Jezus..., zo vol ervan dat hij van Hem en met Hem en door Hem mocht leven... Paulus had gewoon geen aandacht meer voor zijn afkomst of eigen cultuur, dat was veel en veel minder belangrijk geworden. Zijn carrière binnen zijn geloofsstroming, zijn het-best-wel-goed-voor-elkaar-hebben tot dan nu..., so what? Het viel allemaal gewoon weg. Hij was nog steeds een jood uit de stam Benjamin. En hij sprak nog steeds Hebreeuws. Je bent wat dat betreft nog steeds wie je bent. Maar dat alles viel gewoon in het niet.

Nou, dat wens ik u, jou en mij ook toe. Dat je zo gericht bent op Jezus... op Wie Hij is... en op Wie Hij voor je wil zijn... en dat jij met Hem mag zijn... Ik hoop dat je daar steeds aan denkt en dat je jezelf steeds weer hiernaartoe meetrekt, dat al het andere een stuk minder belangrijk voor je wordt. Zoals Psalm 73 zingt: *'Wie heb ik nevens U omhoog, wat zou mijn hart, wat zou mijn oog op aarde nevens U nog lusten?'* Wat wil mijn hart nog meer, wat wil mijn oog nog meer zien dat U? *Bezwijkt dan ooit in bittere smart, of bange nood, mijn vlees en hart, zo zult Gij zijn voor mijn gemoed, mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.* Ook al zou alles in elkaar storten voor mij – zo zingt Asaf de dichter van de psalm - Hij is mijn rots, ik sta stevig. Mijn identiteit staat vast. Vast in Hem.

Ik wens je dat echt toe. Dat je niet zult zijn wat anderen van je vinden, of wat je van jezelf vindt..., maar dat je je waarde vindt in Jezus. Anders loop je zo het gevaar om jezelf minderwaardig te gaan vinden. Of juist het tegenovergestelde: anders ga je jezelf zo snel overschatten. Nee! Niet jezelf gaan evalueren en je vergelijken met anderen in het gezin, in de kerk, op school of onder je kennissen... *Jezus en je verbinding met Hem*, dat is je waarde. En dat is waardevast. ... Ik hoop dat wij ons niet zo sterk laten beïnvloeden door alles wat wij zien en horen en door alles wat wij hebben of wat wij missen. En al die influencers met hun meningen en manieren van leven..., zo oppervlakkig... Maar eigenlijk schat ik onze jongeren wel in dat zij daar ook wel een beetje doorheen prikken. Maar ik denk ook aan alles wat je moet kunnen, waarin je mee moet kunnen, dat je relaxed moet overkomen, zelfverzekerd..., hoe je spontaan moet zijn..., hoe alles leuk moet zijn..., hoe je vooral jezelf moet zijn met jouw eigen keuzen... en of je je gevoelens een beetje op orde hebt... Maar dat hoeft niet allemaal hoor! Laat je onzekerheid maar gewoon toe. Schaam je er niet voor als het hier van binnen een chaos is. Dat heb ik ook vaak. Overschreeuw jezelf niet. Neem de rust om de diepte in te gaan... om Jezus te ontmoeten... om Hem meer en meer te leren kennen en meer met Hem te gaan leven... Voor Paulus was er uiteindelijk niets mooiers dan dat. En het heeft hem geholpen om door de diepste diepten te gaan.

Paulus kreeg een heel nieuwe identiteit. Want niet je plaats in de groep, niet je successen en ook niet je teleurstellingen..., niet je IQ of EQ..., niet je handicaps of je gaven..., niet je geslacht of geslachtelijke voorkeur..., niet je afkomst of je toekomst bepalen wie je bent. Nee, Wie Jezus voor je is... en wie jij/u voor Hem mag zijn.

Ik heb eens, toen ik nog maar net dominee was en behoorlijk bezig was met mijn onzekerheid 'omdat anderen veel beter waren dan ik' van mijn mentor een lijstje gekregen. Net zo'n lijst als de mensen in Filippi hadden van zichzelf, maar toch net iets anders. Ik moest het van mijn mentor elke dag hardop lezen om te weten wie ik was. Ik geef het door:

Wie ben ik?

Ik ben Gods kind (1 Johannes 3:1)

Ik ben een vriend van Jezus (Johannes 15:15)

Ik ben gerechtvaardigd uit het geloof (Romeinen 5:1)

Ik ben vrijgemaakt van de wet der zonde (Romeinen 8:2)

Ik ben gekocht en betaald (1 Korintiërs 6:20)

Ik ben een lid van Christus' lichaam (1 Korintiërs 12:27)

Ik ben een nieuwe schepping (2 Korintiërs 5:17)

Ik ben een heilige (Efeziërs 1:1)

Ik ben geschapen om goede werken te doen (Efeziërs 2:10)

Ik heb toegang tot de Vader (Efeziërs 2:18)

Ik ben een burger van een rijk in de hemelen (Filippenzen 3:20)

Ik vermag alle dingen in Hem (Filippenzen 4:13)

(En de lijst was nog langer...) Dit bent u. Dit ben jij, als je je leven aan Jezus hebt gegeven.

Maar ik heb ook nog een andere variant, die de oudere generaties vroeger misschien uit het hoofd hebben geleerd en die minstens net zo mooi is: Wie bent u? Catechismus, zondag 1, antwoord: *1 u bent met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet van uzelf maar het eigendom van onze trouwe Zaligmaker Jezus Christus, die met Zijn dierbaar bloed voor al uw zonden volkomen betaald heeft en u uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en zo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelse Vader geen haar van mijn hoofd vallen kan; ja ook, dat u alle ding tot uw zaligheid dienen moet, waarom Hij u ook door Zijn Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.* Mooi hè?

Zult u dit nooit vergeten? Bij alles wat je aan jezelf mist, of bij al je verliezen en opgelopen schade? En bij alles wat je nog wilt en wilt bereiken? En bij alle keuzen die je maakt en afslagen die je moet maken? Dit bent u. En al dat andere is echt, is echt minder belangrijk voor wie je bent.

Maar ik ga nog wat dieper. Want deze preek kan heel gemakkelijk een feel-good-preek worden: 'iedereen van ons is uniek en bijzonder... en alles wat er aan ons ontbreekt of waar je bij jezelf niet blij mee kunt zijn: kijk naar Jezus, Hij houdt van jou.' Nou, dit klopt hoor. Hier mag je jezelf echt mee troosten of aansporen. Maar Paulus ging nog een stapje verder. Die nieuwe identiteit van hem ging nog dieper. Want je kunt natuurlijk voor de spiegel gaan staan en bij alle lelijke vlekjes en ruwe plekjes die je bij jezelf ziet het zelfje 'Jezus houdt van jou' gebruiken om het te camoufleren. En dat is soms heel heilzaam. Dat mag je zeker doen. Maar Paulus stond met zichzelf voor de spiegel van God en toen gebeurde er iets heel anders, toen hij in de spiegel keek: *alles van hemzelf verdween, viel weg... en hij zag alleen nog*

Jezus. Paulus hield niets meer over van zichzelf. Jezus zag hij. De Heere Jezus bepaalde nu Paulus' identiteit... en zijn denken...en zijn voelen... en zijn veerkracht... en zijn verwachtingen...en zijn vreugde. Naar jezelf kijken in de spiegel van God is heftig..., confronterend... Er worden dan nog veel meer plekje zichtbaar...: zonden..., ontzettend druk met jezelf bezig zijn..., mijn gebrek aan vertrouwen... en heel veel camouflage... In de spiegel van God kijk je er dwars doorheen... en blijft er niets over van jezelf... van je eigen identiteit, nee... Maar hoe pijnlijk ook deze werkelijkheid is, het is heilzaam... Laat alles van jezelf maar afgebroken worden..., want je mag een nieuwe identiteit ontvangen. Je hoeft niet weer een nieuwe identiteit op te zien bouwen na deze crisis..., nee: je ontvangt een nieuwe identiteit. Van Christus. Zijn eigendom. Kind van God.

Heel mooi is het, hoe Paulus dan heel voorzichtig verder gaat spreken. Nadat hij flink tekeer was gegaan tegen die zogeheten vrome gelovigen met hun criteria en nadat hij vervolgens ter demonstratie een heel lijstje aan goede dingen van zichzelf had opgesomd omdat hij echt niet onder behoefde te doen voor..., spreekt hij nu heel bescheiden (vers 8): *ik beschouw het alles als vuilnis, opdat ik Christus mag winnen en in Hem gevonden wordt*. Dus niet: ik heb een nieuwe identiteit gevonden hoor! Nee: opdat ik in Hem gevonden wordt. Het belangrijkste voor zijn hele bestaan, voor zijn identiteit is, is voor Paulus niet wat hij doet, maar wat hij mag ontvangen: gevonden door God. Gered door Jezus. Niet: ik doe, ik wil, ik kan. Maar: ik ben geschapen. Ik ben gered. Ik ben geliefd. Ik heb genade ontvangen. Zijn echte identiteit was iets buiten hemzelf... excentrisch, zo noemen wij dat met een duur woord... Zijn echte identiteit lag buiten hemzelf...en hij ontving het. Hij onderging het. Dankzij Jezus Die hem gevonden had.

Nu, dat is mooi hè, want als je identiteit, als je ware ik dus buiten jezelf ligt – bij God – dan werken alle taxatiesystemen van deze wereld niet meer. Je kunt nog zo hard naar beneden gehaald worden, of jezelf naar beneden halen..., maar wie-je-werkelijk-bent wordt daardoor niet geraakt. Want wie-je-echt-bent, dat zit niet hier in jezelf, dat hoeft je niet overal vandaan te sprokkelen..., dat wordt door de Heere Jezus bepaald. En er kunnen zoveel meningen en invloeden je kant opkomen..., maar ze kunnen je niet bepalen..., want wie je bent, wordt door Hem bepaald. Buiten jezelf, je identiteit ligt in Hem! ... Maar – en daar moeten wij het nog wel even over hebben – zoiets gaat niet altijd vanzelf. Want we zijn allemaal kwetsbare mensen, die allemaal beïnvloed worden, of we het nu merken of niet. Gods Geest moet echt die nieuwe identiteit in ons tot uitwerking laten komen. Gods Geest moet ons vormen en vernieuwen, ook in de heel dagelijkse dingen. Een gebedspunt dus!

En... wat kan je er zelf verder aan doen? Ik denk aan twee dingen. Ten eerste iets wat Paulus over zichzelf vertelt. Paulus zegt (vers 8): *ik beschouw alles als vuiligheid, opdat ik Christus mag winnen*. Vuiligheid: vuilnis. Alles wat van hemzelf was, dat stond Paulus in de weg. Dat moest opgeruimd worden. Zelfs de goede dingen - dat hij een ware jood was uit de stam van Benjamin, besneden - hij schoof alles aan de kant als zijnde vuilnis. In de prullenbak ermee.

Hoe moet je dat nu zien hè? Want dat je man of vrouw bent, vader of kind, een bepaalde studie hebt gedaan,

een bepaalde kenniskring hebt, hobby's..., mag dat je identiteit dan helemaal niet meer bepalen? In de prullenbak ermee? Nu, ik denk dat Paulus wil aangeven dat *alles wat je verbonden-zijn-met-Jezus in de weg staat, dat dat vuilnis* is. En dan kan je denken aan je zonden. Aan bepaalde dingen die je niet meer moet doen. Maar soms kunnen het ook goede dingen zijn die je in de weg staan, die zoveel ruimte innemen, onnodig veel ruimte innemen. Weggooien, zegt Paulus. Vuilnis. Je hebt er uiteindelijk niets aan. Het zuigt je leeg. Het bindt je vast. Het leidt je af. Het gaat stinken als je het niet verwijdert. Gooi alles weg wat je belemmert om dichtbij Jezus te leven. Echt opruimen dus in je leven. (Waar denk u / jij aan bij zulke vuilnis die je verbondenheid met Jezus in de weg staat?)

En identiteit – wie-jij-bent-dankzij-Jezus - dat is niet alleen een *opruimproces*, maar ook een *groeiprocess*. Het moet groeien. Want: je kunt wel een nieuw paspoort hebben, maar daarmee ben je nog niet helemaal gelijk ingeburgerd. Je kunt wel lid zijn geworden van een vereniging, maar dan moet je nog wel eerst echt het verenigingsleven leren kennen. Je identiteit – wie-je-bent-dankzij-Jezus – dat is ook een groeiprocess. Dat moet verworteld raken. Als je jong bent. Maar ook als je ouder bent en steeds in nieuwe situaties de vraag naar je toekomst: 'wie ben je nu eigenlijk?' Het vraagt om oefening. Van elkaar leren. Hier in een kerkdienst. Buiten de kerkdienst op catechisatie, jeugdvereniging, op de kringen, zelf thuis. Verschillende generaties die voor elkaar een voorbeeld kunnen zijn en elkaar kunnen meenemen. Ouders die thuis een voorbeeld vormen, niet alleen in normen en waarden, maar vooral: wat je diepste identiteit is. Je hoeft niet allemaal op dezelfde manier te ontwikkelen. De een spreekt altijd over Jezus en draagt t-shirts met christelijke teksten. De ander spreekt wat minder makkelijk en probeert het op andere manieren te delen. We ontwikkelen onszelf allemaal anders. Maar wees alsjeblieft zuinig op je identiteit en blijf die zoeken en vasthouden. Met één zo'n preek als vanmorgen houd je het niet vast. Dan ga je weer aan de slag deze week en vergeet je wie-je-bent in alle drukten van alledag. Zo gaat dat gewoon.

Maar als je dit zo koestert, er echt aan werkt, er steeds weer naar teruggaat..., dan zal het je leven vormen. Je bent in het geloof namelijk niet wat je doet, maar je gaat doen wat je bent. Paulus heeft het erover dat hij steeds meer de kracht van Jezus' opstanding hoopt te ervaren, maar ook de verbondenheid aan Jezus' lijden (vers 10). Hij wil steeds meer Jezus gaan ontdekken in zijn leven: in de kracht die hij ervaart, het nieuwe leven met Jezus, momenten van opstanding en hoop... maar ook door zichzelf te geven, met als voorbeeld Jezus Die alles van Zichzelf heeft gegeven. Nou, dat wens ik u en jou en mijzelf ook toe.

We gaan morgen weer de wereld in. Laten wij er alert op zijn hoe allemaal dingen ons kunnen beïnvloeden, ons denken, ons doen... en zul je elke dag even voor de spiegel gaan staan? Deze spiegel? (De Bijbel).

Van Jezus.

Dat is wie je mag zijn.

En dat kan niemand van je afpakken.

Wees er zuinig op!